

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.760/2018/5. szám

A tanács tagjai: Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Salamonné dr. Piltz Judit előadó bíró

. Tóth Gabriella bíró

A felperes: felperes

A felperes képviselője:

. Gaál Dániel ügyvéd

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

. Nagy Péter Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Nagy Péter ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

őri Törvényszék 2.Pf.20.677/2017/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

őri Járásbíróság P.21.307/2015/43.

Rendelkező rész

A Kúria jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését részben - a másodfokú eljárási költségre és a fellebbezési eljárási illetékre is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a körben részben megváltoztatja, és az alperes által fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét 3.800.000 (hárommillió-nyolcszázezer) forintra szállítja le.

A felek a másodfokú eljárási költségüket maguk viselik.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest 880.000 (nyolcszáznyolcvanezer) forint, az alperest 380.000 (háromszáznyolcvanezer) forint fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére az állam javára, külön felhívásra.

Ez ellen a ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2012. július 24-én a felperes közúti balesetet szenvedett. Az alperes biztosítottja gépkocsijával egy áruház parkolóhelyéről történő kitolatás közben összeütközött a kerékpárjával a menetirány szerinti bal oldalon közlekedő felperessel, aki az ütközés miatt a földre esett, és sérüléseket szenvedett.
- [2] A szabálysértési hatóság a baleset bekövetkeztéért megállapította az alperes biztosítottjának felelősségét azzal, hogy a kerékpárral való szabálytalan haladás miatt a felperessel szemben is megállapította a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértését.
- [3] A baleset következtében megállapítható a felperes térdporcának traumatikus eredetű gyengülése, illetve degeneratív változása; a balesettel okozati összefüggésben a felperesnél 24%-os baleseti munkaképesség-csökkenés, 19%-os baleseti eredetű egészségkárosodás áll fenn, amely megegyezik az össz-szervezeti egészségkárosodás mértékével.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] A felperes keresetében 4.000.000 forint nem vagyoni és különböző jogcímenek vagyoni kárai megtérítésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy a baleset bekövetkeztéért 15%-os mértékű közrehatás terheli, mert ugyan a kerékpárjával a menetirány szerinti bal oldalon közlekedett, de a szabálysértési hatóság egyértelműen megállapította a gépjárművezető balesetért való felelősségét.
- [5] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Helytállási kötelezettségét nem vitatta, de álláspontja szerint a felperes közrehatásának mértéke 30%. A nem vagyoni kártérítés összegébe kérte beleszámítani az általa már kifizetett 200.000 forintot.

Az első- és másodfokú részítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 5.800.000 forint nem vagyoni kártérítés, lejárt ápolási-gondozási járadék címén 60.000 forint és kamatai, lejárt háztartási kisegítési járadék címén 21.000 forint és kamatai, lejárt gyógyszerköltség címén 40.755 forint, valamint ezen a címen a jövőre nézve évi 8.151 forint járadék megfizetésére; a keresetet ezt meghaladóan elutasította.
- [7] A felperes közrehatását a keresettel egyezően 15%-ban állapította meg.
- [8] A felperest a baleset következtében ért nem vagyoni hátrányokat

értékelve arra a megállapításra jutott, hogy 6.000.000 forint nem vagyoni kártérítés alkalmas a felperest a perbeli balesettel összefüggésben ért egészségkárosodás következményeinek enyhítésére, az alperes által teljesített 200.000 forint levonásával, ezért 5.800.000 forint megfizetésére kötelezte ezen a címen az alperest.

- [9] A gyógyszerköltség iránt előterjesztett járadékigényt az orvosszakvélemény alapján évi 8.151 forintban találta megalapozottnak. Szintén a szakvélemény alapján állapította meg, hogy a felperes a balesettel okozati összefüggésben három hónapon át napi 2 óra időtartamban ápolásra-gondozásra, illetve háztartási kisegítésre szorult, ezért az ezeken a címeken előterjesztett igényt erre az időszakra találta megalapozottnak.
- [10] A peres felek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta, és az alperes által fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét 2.800.000 forintra leszállította.
- [11] Ítélete indokolásában a nem vagyoni kártérítéssel összefüggésben kifejtette, hogy a felperes hivatkozott korábbi, aktív sportoló életmódjára, többféle sporttevékenységre, ezen tényeket azonban kizárólag a felperes személyes előadása támasztotta alá. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság által értékelt fokozott erő kifejtést az orvosszakvéleményen kívül egyéb bizonyíték nem támasztotta alá. Mindebből azt a következtetést vonta le, hogy a felperes életvitelbeli elnehezülését nem bizonyította, kivéve azon tények kapcsán, amelyek orvosszakértői véleménnyel igazolhatóak.
- [12] A közrehatással kapcsolatban rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelése során nem utalt arra, hogy az általa 15%-ban meghatározott közrehatást miként vette figyelembe az összegszerűség meghatározásakor. Az elsőfokú bíróságtól eltérően a felperes baleset bekövetkeztében való közrehatásának mértékét 50%-ban határozta meg, mert úgy ítélte meg, hogy a felperes szabályszegése legalább olyan mértékben közrehatott a baleset bekövetkeztében, mint az alperes biztosítottjáé.
- [13] Kiemelte, hogy a nem vagyoni kártérítés meghatározásakor nem lehetséges kármegosztás, ugyanakkor az összes körülménnyel együtt mérlegelni kell a felperes 50%-os közrehatását is, erre tekintettel annak összegét leszállította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [14] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen kérte annak hatályon kívül helyezését és tartalmilag a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet helybenhagyását, harmadlagosan annak megváltoztatását és az alperes 9.800.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését.
- [15] Elsődleges kérelme vonatkozásában állította, hogy a jogerős ítélet sérti a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a

továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdését, mert állítása szerint iratellenes az a megállapítás, hogy a korábbi élsportoló életmódra kizárólag saját nyilatkozata áll rendelkezésre. Hivatkozott arra, hogy ebben a körben a Pp. 166. § (1) bekezdésének megfelelően okirati bizonyítékot csatolt. Vitatta azt is, hogy a rendkívüli munkateljesítmény tényét ne bizonyította volna az eljárás során, különös tekintettel a szakvélemény megállapításaira. Ezzel kapcsolatban hivatkozott a munkakörére vonatkozó bizonyítékokra is. A szakvélemény alapján megállapíthatónak tartotta azt is, hogy a maradványtünetei a balesettel állnak okozati összefüggésben.

- [16] Másodlagos kérelme kapcsán arra hivatkozott, hogy a közrehatás vonatkozásában a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 345. § (2) bekezdését, valamint a PK 38. számú állásfoglalást. Sérelmezte, hogy a jogerős ítélet indokolása nem tér ki arra, hogy miért jutott a közrehatás vonatkozásában az elsőfokú bíróságtól eltérő álláspontra.
- [17] Ebben a körben hivatkozott a Pp. 4. § (1) bekezdésére a szabálysértési hatóság határozatának értékelésével kapcsolatban. Kiemelte, hogy a gépjárművezető két fontos KRESZ szabályt is megszegett, mert egyrésztől nem volt érvényes gépjárművezetői engedélye, másrészt kellő körültekintés nélkül kezdte meg a hátramenetet. Érvelése szerint ezzel szemben ő maga egy KRESZ szabályt sértett meg, tehát kisebb fokú szabályszegést követett el. Sérelmezte továbbá azt is, hogy a másodfokú bíróság a gépjárművezető közrehatásának megítélésénél az üzem veszélyességét nem az üzembentartó gépjárművezető terhére értékelte.
- [18] Az alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, annak helyes indokai alapján.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [19] A felülvizsgálati kérelem részben alapos.
- [20] A Pp. 270. § (2) bekezdésének és a Pp. 275. § (3), illetve (4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja lehet valamely anyagi jogi vagy eljárási szabálysértés, utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van.
- [21] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet nem vagyoni kártérítés összegét leszállító rendelkezését támadta, egyben kérte annak felemelését a felülvizsgálati kérelemben foglaltak szerint.
- [22] A felperes a bizonyítékok értékelése körében megsértett eljárási szabályként jelölte meg a Pp. 206. § (1) bekezdését, a közrehatás vonatkozásában ezt meghaladóan hivatkozott a Ptk. 345. § (2) bekezdésének sérelmére is.

- [23] A nem vagyoni hátrányok körében értékelt körülmények és a bizonyítékok mérlegelése vonatkozásában a Kúria annyiban egyetértett a felülvizsgálati kérelemmel, hogy a jogerős ítélet 3. oldalán olvasható indokolásból nem derül ki egyértelműen, hogy a fokozott erő kifejtés tényét értékelte-e a másodfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés megállapításánál. Az indokolás egyrészt azt tartalmazza, hogy nem lehelhető fel bizonyíték e körben, csak az orvosszakértői vélemény, majd azt rögzíti, hogy csak az a következtetés vonható le, hogy a felperes életvitelbeli elnehezülését nem bizonyította, kivéve azokat a körülményeket, amelyek orvosszakértői véleménnyel igazolhatóak.
- [24] A Kúria a bizonyítékok értékelésével kapcsolatban rámutat, hogy az orvosszakértői vélemény elegendő annak bizonyítására, hogy a felperes életvitelbeli elnehezülése, a térdízület megterhelésével járó munkát nem tudja úgy ellátni, mint a perbeli balesetet megelőzően. Ezt az elsőfokú bíróság is helyesen rögzítette ítéletében. Az orvosszakértői szakvéleménye alapján megállapítható az is, hogy a felperes munkakörének ellátásához - különös tekintettel arra, hogy az nehéz fizikai munkavégzésnek minősül, illetve a térdízületek fokozott igénybevétele szükséges - szükség lehet a fokozott erő kifejtésre. Erre tekintettel a munkavégzés során a balesettel okozati összefüggésben jelentkező többlet-erő megfeszítést a nem vagyoni kártérítés összegénél - jövedelemvesztés hiányában - értékelni kell.
- [25] A kármegosztás vonatkozásában a felperes iratellenesen állította, hogy a szabálysértési hatóság a gépjárművezető kizárólagos felelősségét állapította meg, amelyhez képest a felperes kisebb fokú szabályszegést követett el.
- [26] A szabálysértési hatóság határozatával valóban megállapította a balesetben résztvevő gépkocsivezető felelősségét a baleset bekövetkeztéért, ugyanakkor mindkét, a balesetben részes fél vonatkozásában megállapította a közlekedési szabályok kisebb fokú megsértését megvalósító cselekményt: a gépkocsi vezetője szabálytalanul végezte a hátramenetet, a felperes pedig nem a menetirány szerinti jobb oldalon közlekedett. Rámutat a Kúria, hogy a felperes hivatkozásával ellentétben a gépkocsivezető orvosi engedélyének lejárt nem hozható okozati összefüggésbe a balesettel, így az a balesetben részes felek közrehatásának megállapításakor nem értékelhető.
- [27] Egyetértett ugyanakkor a Kúria a felülvizsgálati kérelemben előadottakkal annyiban, hogy a fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytató üzembentartó terhére kell értékelni az üzem veszélyességét. A Kúria megítélése szerint ezt a tényt nem kellő súllyal értékelte a másodfokú bíróság a kármegosztás körében.
- [28] Mivel a felülvizsgálati kérelem kizárólag a nem vagyoni kártérítésre vonatkozó rendelkezéseket érintette, ezért a Kúria az alábbiakat emeli ki.

- [29] A nem vagyoni kártérítésnél a közrehatás mértékét nem direkt módon, hanem a magatartások értékelésével kell figyelembe venni, és annak mérlegelésével kell meghatározni a nem vagyoni kártérítés összegét. Erre tekintettel nem volt tehát annak jelentősége a nem vagyoni kártérítés meghatározásánál, hogy a másodfokú bíróság milyen százalékos arányban határozta meg a közrehatás mértékét.
- [30] A perben rendelkezésre álló összes körülmény figyelembevételével a Kúria azt állapította meg, hogy a felperest ért nem vagyoni hátrányok kompenzálására a peren kívül megfizetett 200.000 forinton felül további 3.800.000 forint indokolt és szükséges, figyelemmel a felperes baleset bekövetkeztében való közrehatására és az erőmegfeszítés tényére is. A Kúria megítélése szerint ezt meghaladóan a másodfokú bíróság helyesen találta a felperes keresetét alaptalannak.
- [31] A kifejtettek alapján a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján részben hatályon kívül helyezte, ebben a körben az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával részben megváltoztatta, és az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítés összegét 3.800.000 forintra és késedelmi kamataira leszállította.

Záró rész

- [32] A Kúria a pernyertesség-pervesztesség arányának figyelembevételével kötelezte a felperest az alperes részére a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az alperes részére a jogi képviselővel összefüggésben felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, a (6) bekezdés alkalmazásával megállapított felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, illetve ugyanezen jogszabályhely alapján rendelkezett - a fellebbezési eljárásban megállapítható pernyertesség-pervesztesség arányára tekintettel - a másodfokú eljárási költség viseléséről.
- [33] A tárgyi illetékmentesség folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 46. § (1) bekezdése szerint számított fellebbezés, és az Itv. 50. § (1) bekezdése alapján számított felülvizsgálati eljárási illetéket a felek szintén pernyertesség-pervesztességük arányában kötelesek viselni a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.
- [34] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján a felperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. október 2.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. előadó bíró, Dr. Tóth Gabriella s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző
HM